

කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී පොදුසේවා සැපයුමක් සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ සාඵලයතාවය
පී.ජී.එන්.එල්.ගමගේ¹⁷

සංකෙෂ්පය

මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ වන්නේ කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී සේවයක් උදෙසා ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මකවන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීමයි. කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී සේවාවක් ලබාදීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය අංශය තුළට නව කළමනාකරණ විධික්‍රමයන් හඳුන්වාදී ඇත. රාජ්‍යයේ සංවර්ධන උපක්‍රම මුදුන් පමුණුවා ගැනීම රඳා පවතින්නේ රාජ්‍ය අංශයේ කාර්යක්ෂම හා ඵලදායීතාවය මතය. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල යනු බිම් මට්ටමේදී ජනතාවට වඩාත්ම සමීප වූ කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී සේවයක් ඉටු කිරීම වෙනුවෙන් කැපවූ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ආයතනයක් වේ. මෙම අධ්‍යයනයේදී සවිස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය භාවිත කළ අතර ද්විතියික දත්ත අධ්‍යයනයේදී ඉවහල් කරගනිමින් ගුණාත්මකව දත්ත රැස්කර ඇත. මෙම අධ්‍යයනයේදී කාර්යක්ෂම වූත්, ඵලදායී වූත් සේවාවක් සැපයීමට ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සාර්ථකව කටයුතු කරන බව නිගමනය කළ හැකිය.

මූලික පද: ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල, රාජ්‍ය අංශය, කාර්යක්ෂමතාව

හැඳින්වීම

ලෝකය පුරා රාජ්‍ය සේවය සම්බන්ධයෙන් බොහෝ කාලයක් තිස්සේ විධිමත් වෝදනා ඵලදායී වෙමින් පැවතුණි. ඒ අතර නිල තාත්ත්වික බව, රාජ්‍ය අංශය දේශපාලනීකරණය වීම, සේවා සැපයීමේ ප්‍රමාදය, රාජ්‍ය සේවා සැපයීමේ කාර්යයෙහිදී යම් අඩු පාඩුවක් වූ විට එය නිවැරදිකර ගැනීමේ අවකාශය අඩු ක්‍රමයක් වීම ආදී බොහෝ කරුණු සම්බන්ධයෙන් දැඩි වෝදනා ඵලදායී පැවතුණි. මේ හේතුවෙන් කාර්යක්ෂම, ඵලදායී සහ ගුණාත්මක රාජ්‍ය සේවාවක් සේවාදායකයින්ට ලබාදීමේ අරමුණින් නව කළමනාකරණ විධික්‍රම හඳුන්වාදීම සිදුවිය. රාජ්‍ය සේවයේ සිදු වන අකාර්යක්ෂමතාවය හේතු කොට ගනිමින් මාග්‍රට් තැවර් යෝජනා කරනවා රාජ්‍ය තමන් පවරාගෙන ඇති අනවශ්‍ය වැඩ කොටස් වලින් මිදී අත්‍යවශ්‍ය කාරණා පමණක් තමන් භාරයේ තබාගනිමින් කටයුතු කළ යුතු බවට මාග්‍රට් තැවර් යෝජනා අනුව නව කළමනාකරණ විධික්‍රම ලෝකයේ භාවිත වීම සිදුවිය. ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය සේවයට නව කළමනාකරණ විධික්‍රම හඳුන්වාදීම 1980 දශකය ආරම්භයේ සිදුවිය. ඒ තුළින් කාර්යක්ෂම සහ ඵලදායී සේවාවක් සැපයීම බලාපොරොත්තුවේ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල, සංස්ථා, දෙපාර්තමේන්තු කාර්යක්ෂම, ඵලදායී සහ ගුණාත්මක රාජ්‍ය සේවාවක් සැපයීම සඳහා වන නව කළමනාකරණ විධික්‍රම හඳුන්වාදීම සිදුකෙරුණි. රාජ්‍යයේ බිම් මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල දක්වා මෙය දිවෙන අතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී සේවාවක් ලබාදීමේ අරමුණ මුදුන් පමුණුවා ගැනීමට කෙසේ ක්‍රියාත්මක වන්නේද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම අරමුණ වන අතර මෙහිදී ද්විතියික මූලාශ්‍ර මගින් තොරතුරු ලබාගැනීම සිදු කරමින් මෙම අධ්‍යයනය සිදුකර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ පරිපාලන තන්ත්‍රයේ ආරම්භය හා විකාශය

ශ්‍රී ලංකාවේ පරිපාලනයේ තැනුම් ඒකකය ප්‍රධාන වශයෙන්ම ඓතිහාසික හේතූන්ගේ ප්‍රතිඵලයකි. යටත් විජිතවාදී සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලනික ප්‍රභවයන්ගේ සංවර්ධනය පදනම් කරගෙන මුතාන්‍යයන් විසින් එය විකාශනය කොට වර්ධනය කරන ලදී. 1802 දී ලංකාව යටත් විජිතයක් බවට පත්විය. එවක පටන් 20 වන සියවසේ ප්‍රථම දශක දෙකේදී ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වාදෙන

¹⁷ ශාස්ත්‍රවේදී දේශපාලන විද්‍යා (විශේෂ) තෙවන වසර

තෙක්ම යටත් විජිතවාදී පරිපාලන ක්‍රමයෙහි ඉතාම වැදගත් කර්තව්‍ය පැවතියේ සිවිල් සේවය නැමති අවිය මගින් විධායක ක්‍රියාවලියක් ඔස්සේ පාලනය ගෙන යාමයි. මධ්‍යම රජය යටතේ පැවති සෑම වැදගත් යාන්ත්‍රණයක්ම ඔවුන් යටතේ විය. වඩා වැදගත් ප්‍රධානීන් වශයෙන් ඔවුන් කටයුතු කළහ. ශ්‍රී ලංකාවේ සිවිල් සේවය මුල සිටම ලබාදී තිබුණ ග්‍රේෂ්ම තත්ත්වය හේතු කොට ගෙන දිවයිනේ පරිපාලනය හමුවේ සිය අණසක පැතිරීමට ඔවුන්ට අවස්ථාව ලැබුණි (වර්ණපාල, 1998: 132).

යටත්විජිතවාදී පරිපාලනය ඒකීය නිලබල ක්‍රමයක ලක්ෂණයන් ගෙන් යුක්ත විය. යටත් විජිතවාදී ආණ්ඩුක්‍රමය ක්‍රියාවට නැංවූ ආකාරය සලකා බලන කළ සිවිල් සේවය පැවතිය යුතු වූයේ ලංකා ආණ්ඩුකාරවරයාගේ පාලන බලතල යටතේය. යටත් විජිත ලේකම් විසින් ඉහළින් සිටි ආණ්ඩුකාරවරයාට වගකිව යුතු වූ අතර ජාතික මට්ටමින් ඔහුට කෙළින්ම වාර්තා කළ යුතු දෙපාර්තමේන්තු අතලොස්සක් ද විය. සිවිල් සේවයට අදාළ පත්කිරීම්, උසස් කිරීම්, මාරුකිරීම් හා විනය පාලනය, රාජ්‍ය ලේකම්, ආණ්ඩුකාරවරයා, යටත්විජිත භාර මහ ලේකම් වෙත පැවරුණි. ස්වකීය රාජකාරී ඉටු කිරීමේදී සිවිල් සේවකයින් ආණ්ඩුකාරවරයාට වගකීමට බැඳී සිටියහ. සේවා කොන්දේසි හා වගකීම් ඉටු කිරීම ආණ්ඩුකාරවරයාගේ පාලනයට යටත් වූ නමුත් සිවිල් සේවයෙහි ඇතැම් නිලධාරීන්ට විධායක ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳව සියලුම අංශ කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කිරීමට ඉඩකඩ ලැබුණි. 1802 සිට 1832 දක්වා ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් ව්‍යවස්ථා සම්පාදනය කරනු ලැබුවේ මූලික වශයෙන් සිවිල් සේවකයින්ගෙන් සමන්විත සභාවක උපදෙස් මතය. මේ අනුව ප්‍රතිපත්ති තීරණය කිරීමේදී බලපෑමකින් යුතුව ක්‍රියා කිරීමට සේවකයින්ට හැකිවිය (වර්ණපාල, 1998: 56). ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණ අතුරින් දීර්ඝ කාලීන බලපෑම් ඇතිකළ කෝල්බෲක් ප්‍රතිසංස්කරණවල ප්‍රතිඵල 19 වන සියවස අග භාගය තුළ ඉස්මතු විය. ඒ තුළ රජයේ කාර්යභාරය සැලකිය යුතු මට්ටමින් වර්ධනය විය. එහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් පරිපාලන දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටවන ලදී. නමුත් කෝල්බෲක් ප්‍රතිසංස්කරණ තුළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළ ව්‍යවස්ථා මන්ත්‍රණ සභාවේ නිල නොලත් මන්ත්‍රීවරුන්ව වැඩි පිළිගැනීමක් නොවීය. එම නිසා මන්ත්‍රීවරු ඉල්ලා අස්වීම තුළ ඔවුන් විසින් 1865 වසරේදී ලංකා සංගමය පිහිටුවාගනු ලැබීය. ඔවුන් උද්ඝෝෂණ කිරීම ඇරඹූ හෙයින් එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 1907 මැකලම් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණවලදී ඇති කළ සුරා බදු පනතට එරෙහිව බෞද්ධයන් විසින් අමද්‍යප ව්‍යාපාරය පිහිටුවන ලදී. එම ව්‍යාපාර ශ්‍රී ලංකාව යටත් විජිතයෙන් ගලවා ගැනීමේ සටන් දක්වා වර්ධනය විය. "එම උද්ඝෝෂණ ව්‍යාපාරයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 1920 වර්ෂයේදී එංගලන්ත ආණ්ඩුවල නව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් ලංකාණ්ඩුව සඳහා මැනිං ප්‍රතිසංස්කරණ ලෙස එය හඳුන්වන ලදී (ගමගේ, 1997: 33)". මෙම ආණ්ඩුක්‍රමයේද පැවති යම් යම් අපහසුකම් නිසා නව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක අවශ්‍යතාව දැඩිව දැනෙන්නට විය. විශේෂයෙන්ම 1924 න් පසු මෙරට දේශපාලන බලය මෙරට ජනතාවට ඇති දෙයක් ලෙස ජනතා අදහස් පළ විය. එබැවින් රටේ ජනතාව වැඩි වැඩියෙන් උද්ඝෝෂණවල නිරත විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 1931 ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වා දෙන ලදී. "ඩොනමෝර් දේශපාලන ක්‍රමයේ අද්විතීය දායකත්වය වශයෙන් පෙන්වාදිය යුත්තේ නිලබල තාන්ත්‍රික අනුවර්ථනයේ ප්‍රථම අභ්‍යන්තර පරීක්ෂණය එයින් පවත්වනු ලබයි (රුමන්ගලා, 2014: 20)".

මෙම ආණ්ඩුක්‍රමයේ ඉතාමත් ප්‍රගතිශීලී යෝජනාව වන්නේ සර්වජන ඡන්ද බලය හඳුන්වාදීමයි. මෙම ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණය යටතේ ඉතා ප්‍රගතිශීලී යෝජනාව වන්නේ සර්වජන ඡන්ද බලයයි. "මෙම ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ පත් වූ ප්‍රථම රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාව පනස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත විය (ගමගේ, 1997: 40)". රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ ක්‍රියාකලාපය නිසා මෙම ආණ්ඩුක්‍රමය ද බිඳවැටුණි. ඉන් අනතුරුව ලංකාවට ඩොමීනියන් තත්ත්වයේ ආණ්ඩුක්‍රමයක් ලබාදෙන ලෙසට උද්ඝෝෂණ ඇතිවිය. 1947 අගෝස්තු 15 ලංකා ඩොමීනියන් රාජ්‍යයේ ප්‍රථම මහා මැතිවරණය පැවැත්වීය. එදින බකිම්හැම් මළිගයේ රාජ්‍ය සභා ශාලාවේදී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ලංකා (ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව) රාජාඥාවක් මගින් ලංකාවට ඩොමීනියන් තත්ත්වය ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබීය (සුපුන්, 2008: 28). 1948 දී ලංකාව බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයෙන් නිදහස ලැබීමත් සමග ලංකා සිවිල් සේවයේ පදනම මගින් යටත් විජිත පිළිබිඹුවක් සහිත පාලන තන්ත්‍රයක් බිහි විය. මේ තුළ යටත් විජිත පාලකයන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරන්නට විය. මෙම පරිපාලන ක්‍රමයේ මූලික ලක්ෂණයක් වූයේ පාලකයන්ගේ නීතිය හා සාමය රැකීම මෙන්ම බදු රැස් කිරීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් සැකසීමය.

නමුත් නිදහස් රාජ්‍යක අවශ්‍යතා සපුරාලීමට මෙම පාලන ක්‍රමය අපොහොසත් විය. මෙම මධ්‍ය පරිපාලනයේ කේන්ද්‍රීය ලක්ෂණය වූයේ අමාත්‍යාංශ හා දෙපාර්තමේන්තු පිහිටුවීම මෙන්ම ප්‍රාදේශීය පරිපාලන කටයුතු උදෙසා කවිචේරි ක්‍රමය ඇති කිරීමයි. මෙම වකවානුවේ ඉංග්‍රීසි භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව වූ හෙයින් පරිපාලන කටයුතු වලට ජනතා සහය අවම විය. දෙපාර්තමේන්තු හා අමාත්‍යාංශ නිලධාරීන් ඔවුන්ට පැවරුණු රාජකාරි සඳහා පමණක් යොමු කෙරෙන අතර එම තනතුරු වලට අදාළ වරප්‍රසාද හා නිල බලතල ඔවුන් විසින් භුක්ති වින්දේය (සජීවනි, 2006: 40). එස්.ඩබ්.ආර්.ඩී බණ්ඩාරනායක මහතාගේ දායකත්වයෙන් ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව බලයට පත්වීම 1956 වසරේදී ඇත.

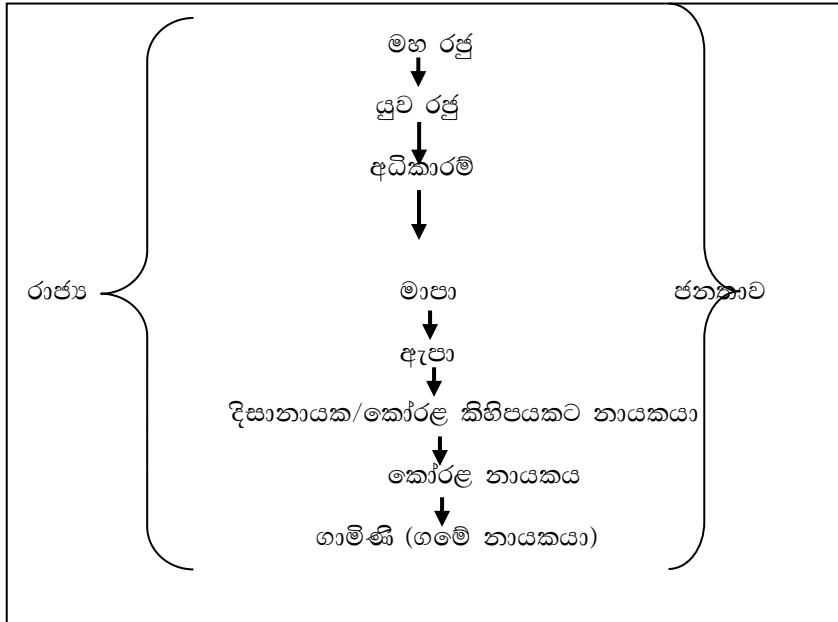
දැවැන්ත දේශපාලන පරිවර්තනයක් ලෙස දැක්විය හැකිය. සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව බවට පත් කිරීමක් බුද්ධාගම රාජ්‍ය ආගමක් බවට පත්වූයේ මෙම දේශපාලන පරිවර්තනය නිසාය. නව ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් මේ තුළින් ඉදිරිපත් විය. මෙම පරිපාලන රටාව විචාරකයන්ගේ දෝෂ දර්ශනයට ගොදුරු විය. එම නිසා පරිපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ ඇතිකර ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අවශ්‍යතාවය මතුවිය. එහිදී 1961 වැටුප් හා සේවක සංඛ්‍යා කොමිෂන් සභාව පරිපාලන සේවා ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම සම්බන්ධ යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලදී. එහිදී ලංකා සිවිල් සේවය අහෝසි වී ලංකා පරිපාලන සේවයට ඇතුළු වීමට හැකිවීම, කාන්තාවට පරිපාලන සේවයට ඇතුළු වීමට හැකිවීම ජ්‍යෙෂ්ඨ සිවිල් සේවකයන් සමඟ අවම පළපුරුද්ද ඇති සේවකයන්ට වැඩ කිරීමට අවස්ථාව ලබාදීම සිදුවිය (ගමගේ, 1997: 15). පවතින දේශපාලන බලය හමුවේ පරිපාලනයේ උත්තරීතර බව සංකලනය වන්නට විය. මේ හේතුවෙන් 1947 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් ඇතිකර තිබූ රාජ්‍ය සේවා කොමිෂන් සභාව 1970න් පසු අවලංගු කරන ලදී. ඒ අනුව රාජ්‍ය සේවකයන් පත් කිරීම, උසස් කිරීම, මාරු කිරීම, සේවයෙන් නෙරපීම සම්බන්ධව දේශපාලනය හස්තය මැදිහත් විය. මේ දේශපාලන බලපෑම් නොයෙක් ආකාරයේ බලපෑම් සහිතව රාජ්‍ය පරිපාලන තන්ත්‍රය මෙහෙයවීමට පත්විය. මෙහිදී ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් දේශපාලන මැදිහත්වීම් මත පරිපාලන කටයුතු විමධ්‍යගත කිරීම සිදුවිය (අත්තනායක, 201: 30).

මෙහි විශේෂ සංධිස්ථානයක් ලෙසින් ගම්පහා ක්‍රමය හා කවිචේරි ක්‍රමය දිස්ත්‍රික් සංවර්ධන සභා ක්‍රමය ඇති කිරීම නිසා අහෝසි විය. දිස්ත්‍රික් සංවර්ධන හා සැලසුම් කිරීමේ කාර්යය දිසාපතිවරයාට පැවරුණි. ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට අනුව ශ්‍රී ලංකා පාලනයේ විධායක බලතල ජනාධිපතිවරයා සතුවිය. (1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව) ඒ අනුව ජනාධිපතිවරයා රාජ්‍ය පරිපාලන තන්ත්‍රය මෙහෙයවීමට ඇමති මණ්ඩලයක් පත්කරගනු ලබන අතර ඔවුන් වෙත කාර්යයන් පවරනු ලැබීය. මෙහිදී ජනාධිපතිවරයා නියෝජ්‍ය ඇමති හා අමාත්‍ය මණ්ඩල ලේකම්වරුන් ද පත්කරනු ලබයි. ඒ අනුව 1978 ව්‍යවස්ථාවෙන් ජනාධිපතිවරයා පූර්ණ විධායක බලතල සහිත විය. පරිපාලන ක්‍රමයේ තවත් එක් හැරවුම් ලක්ෂණයක් ලෙස 1992 දී ප්‍රාදේශීය මහ ලේකම් කාර්යාලය පිහිටුවීම තුළ ගම් මට්ටමින් මහජනතාවට රාජ්‍ය සේවාවන් තබා ගැනීමේ අවස්ථාව උදාකරදී තිබේ. 1992 අංක 5 දරණ බලතල පැවරීමේ පනත මගින් විවිධ නීති යටතේ දිසාපතිවරුන් විසින් ක්‍රියාත්මක බලතල හා කාර්යයන් ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් වෙත පවරාදී තිබේ. ඒ අනුව ස්වකීය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස තුළ සමස්ත බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කිරීමේ වගකීම සෘජුව ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයා වෙත පවරාදී තිබේ (මධුවන්ති, 2012: 30). මේ අයුරින් ලාංකීය පරිපාලන ව්‍යුහය සැකසී තිබේ.

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල ඉතිහාසය, ව්‍යුහය හා කාර්යයන්

ශිලා යුගය කෘෂිකාර්මික යුගයක් බවට පත්වේ. කෘෂිකර්මාන්තය මත ඇති වූ සාමූහික බව හේතු කොට ගෙන පරිපාලනය, පාලනය ආදී සංකල්ප මතු වේ. මේ නිසා ගෝත්‍රයක් වශයෙන් සිටි පිරිස් ප්‍රදේශයක් ලෙස (ගමක්) ලෙස ඒකරාශී විය. එසේ ඒකරාශී වූ පිරිස් අතුරින් මනා පාලනයක් පවත්වා ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් ඔවුන් අතුරින් නායකයෙකු පත්කර ගන්නා ලදී (සජීවනී, 2006: 22).

රූප සටහන; 01 රාජාණ්ඩු පාලනය තුළ පරිපාලන ව්‍යුහය

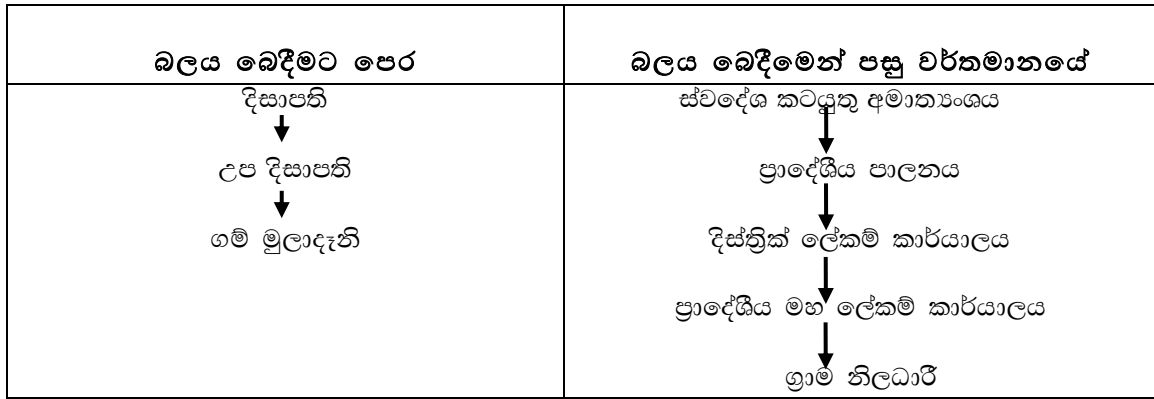
මූලාශ්‍රය: වෙලගෙදර, 2001: 25

මෙම පාලන ක්‍රමය රාජාණ්ඩු පාලන ක්‍රමය තුළ පැවතුණි. ලංකාව යටත් විජිතයක් බවට පත්වන විට පැවති ප්‍රදේශීය පරිපාලන ව්‍යුහය වූයේ ප්‍රාදේශීය ප්‍රධානීන් මූලික කරගෙන පත්වූ වශයෙන් බෙදීමකි. එක් දිස්ත්‍රික්කයකට පත්වූ ගණනාවක් අයත්විය මෙහි ප්‍රධානියා වූයේ රටේ මහත්තයා යනුවෙන් හැඳින්වූ දිස්ත්‍රික් නියෝජිතයෙකි. 1802 ඉංග්‍රීසි පාලන යුගයේ ලංකා සිවිල් සේවය නමින් ආරම්භ වූ රාජ්‍ය සේවය 1963 දී ලංකා පරිපාලන සේවය බවට පත්විය. මේ නිසා රජයට සම්බන්ධ ආයතන වර්ගීකරණයට ලක් වූ අතර එම ආයතන වෙනුවෙන් පාරිපාලන සේවාව පිහිටුවනු ලැබීය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙසින් ප්‍රාදේශීය මහ ලේකම් කාර්යාල ක්‍රමය බිහිවිය. ඒ තුළින් ප්‍රාදේශීය බලතල ද වර්ධනය කර තිබේ. මෙලෙස ප්‍රාදේශීය පාලනය යම් විමධ්‍යගත විමකට ලක්විය (www.ehetuwa.ds.gov.lk). 1879 බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් මුහුදු බඩ පළාත් සිය අණසකට යටත් වූ පසුව කෝරළ රාජධානියේ කොටසක් වශයෙන් ප්‍රාදේශීය නායකයෙක් යටතේ වූ රාජාණ්ඩු පාලනයෙන් බැහැර විය. යටත් විජිත සමයේ ලංකාව සම්පාදනය කළ ප්‍රථම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව වන 1833 කොල්බෑක් ප්‍රතිසංස්කරණ සමඟ පළාත් සභා පිහිටවූ අතර උප දිසාපති කොට්ඨාස, ආදායම් පාලන කොට්ඨාස පිහිටවනු ලැබීය. 1931 දී ඩොනමෝර් කොමිෂන් සභාවට අනුව කුඩාම පරිපාලන කොට්ඨාසය ගම් මූලාදැනී වසම් වශයෙන් වෙනස්විය. මෙම ක්‍රමය 1972 දී තවදුරටත් විකාශනය වී ආදායම් පාලක කොට්ඨාස බවට පරිවර්තනය විය (www.ehetuwa.ds.gov.lk). 1987 වර්ෂයේදී ප්‍රාදේශීය පාලනය සඳහා පළාත් සභා පිහිටුවන ලදී. මේ නිසා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ පාලන තන්ත්‍ර කිහිපයක් යටතේ සිදුවිය. ප්‍රධාන වශයෙන් මධ්‍යම රජයේ ස්වදේශ කටයුතු ප්‍රදේශීය පාලනය හා පළාත් පාලනය හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශ යටතේ සිදු විය. ප්‍රධාන වශයෙන් මධ්‍යම රජයේ ස්වදේශ කටයුතු ප්‍රාදේශීය පාලනය හා පළාත් පාලනය අමාත්‍යාංශ මගින් පාලනය විය. මේ හැර පළාත් සංඛ්‍යාව යටතේ අමාත්‍යාංශය හා එම අමාත්‍යාංශය හරහා ද ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන කටයුතු සිදු කෙරිණි. ප්‍රාදේශීය සභා මගින් පාලනය සඳහා නියෝජිතයන් පත්කර ගන්නා ලද අතර ජන්දයෙන් පත්වන කණ්ඩායම් නායකයා ප්‍රාදේශීය සභා සභාපති විය (www.ehetuwa.ds.gov.lk).

ආදායම් එකතු කිරීම හා සාමය ආරක්‍ෂා කිරීම යන මූලික අරමුණු පදනම් කරගෙන ක්‍රියාත්මක වූ දිස්ත්‍රික් පාලනයේ විප්ලවීය පෙරලියක් ඇති කරමින් පරිපාලනය මහජනතාව වෙත වඩාත් සමීප කිරීමේ අපේක්‍ෂාවෙන් රාජ්‍ය සේවාවක් උදෙසා දිස්ත්‍රික් පරිපාලනයෙන් බිඳී ප්‍රාදේශීය මහ ලේකම් කාර්යාල බිහිවිය. එහිදී දිසාපති වෙත පැවරී තිබූ බලතල හා කාර්යයන් ඒ අයුරින්ම පවත්වා ගෙන යාම දිස්ත්‍රික් ලේකම් වෙත පැවරුණු අතර වසම් මට්ටමෙන් අදාළ කොට්ඨාසය තුළ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම ප්‍රාදේශීය ලේකම් හා එම කාර්යාලය ප්‍රාදේශීය මහ ලේකම් කාර්යාලය යන නිළ නාමයෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. 1992 අංක 58 දරන බලතල පැවරීමේ (ප්‍රාදේශීය ලේකම් වරයන්) පනත මගින් මෙය සිදු කෙරිණ. "විවිධ නීති යටතේ දිසාපතිවරයන් විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සහ ඉටු කරනු ලබන බලතල කර්තව්‍ය සහ කාර්ය ප්‍රාදේශීය ලේකම්ට පැවරීම සඳහා සහ ඊට අදාළ අනු ආකාරික කරුණු සඳහා විධි විධාන සැලැස්වීම සඳහා වූ පනතකි (1992 අංක 58 බලතල පැවරීමේ පනත). 1993.01.01 දින සිට ප්‍රාදේශීය ආදායම් නිලධාරී ප්‍රාදේශීය උප දිසාපති යන නාමයන් වෙනුවට ප්‍රාදේශීය ලේකම් යන නිලනාමය භාවිත කිරීම ද ඔවුන්ගේ කාර්යාල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ලෙස ද හැඳින්විය. එතෙක් පළාත් සභාවේ සෘජු අධීක්‍ෂණය යටතේ කටයුතු කළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් 1993.01.01 දින සිට රාජ්‍ය පරිපාලමේත්තු බවට පත් කරන ලදී. එතෙක් කවචේරි මගින් ඉටු කළ කාර්යය හා රේඛීය දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ඉටු කළ කාර්යයන් හා සේවාවන් රැසක් විමධ්‍යගතකරණය ඔස්සේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් වෙත පැවරුණි (වෙලගෙදර, 2001: 25).

1994 දී පොදු පෙරමුණ රාජ්‍ය පාලනයට පත්වීමත් සමඟ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල අධීක්‍ෂණය කළ අතර එහිදී හඳුනාගත් අඩුපාඩු මග හරවා ගැනීමේ අපේක්‍ෂාවෙන් 1995.01.01 දින සිට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල දිස්ත්‍රික් ලේකම් වරුන්ගේ අධීක්‍ෂණයට යටත් කිරීමට පියවර ගනු ලැබීය. මෙහිදී දිස්ත්‍රික් ලේකම් වරුන් ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ අධීක්‍ෂණයේ අතිරේක ලේකම්වරුන් වශයෙන් පත්කරන ලදී. ප්‍රාදේශීය මහ ලේකම් කාර්යාලවල ගිණුම් කටයුතුවල අඩුපාඩු මගහරවා ගැනීම සඳහා ගණන්දීමේ නිලධාරී වශයෙන් ප්‍රාදේශීය ලේකම් වෙත පැවති බලතල 1997.07.01 දින ඉවත් කෙරුණු අතර එම බලතල දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයා වෙත පැවරිණ. එහිදී ප්‍රාදේශීය ලේකම් සතු බලතල වලට බලපෑමක් සිදුනොවීය. විසිවන සියවස අග භාගය වන විට ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානයක් මෙන්ම මහජන සේවා රැසක් සපයන ස්ථානයක් බවට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල පත්විය. ඒ තුළින් පරිපාලනය මහජනතාවට සමීපයට ගෙනයාමට රජය ගත් උත්සහයන් සාර්ථක විය. ජනතාවගේ මෙන්ම රජයන්ගේ අපේක්‍ෂාව වනුයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල මගින් ජනතා අභිවෘද්ධිය පිණිස උපරිම සේවාවක් ඉටුවෙනු දැකීමයි. වර්තමානය වනවිට ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල 313 ක් පිහිටවා ඇත. "කිසියම් නිශ්චිත මෙහෙවරක් ඉටු කරනු සඳහා පවත්වාගෙන යන්නක් ආයතනයකි". මේ අනුව ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ජනතාවගේ අවශ්‍යතාවන් රාජකාරී මට්ටමින් ඉටු කර දෙනු ලබන ප්‍රබල රාජ්‍ය ආයතනයක් ලෙස ප්‍රාදේශීය මහ ලේකම් කාර්යාල ජනතා සේවය වෙනුවෙන් විවෘත වේ. වර්තමානයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ක්‍රියාත්මකවන ආකාරය (මධුවන්ති, 2012: 14).

වගු අංක 01: ප්‍රාදේශීය පාලනය

මූලාශ්‍රය: මධුවන්ති, 2012: 15.

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල පවතින්නේ ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේය. ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල 313කි (www.ehetuwa.ds.gov.lk). ප්‍රදේශීය පරිපාලනය විශයන් බෙදීමේදී කිසිදු ලැයිස්තුවකට අයත් නොවූ නිසා මධ්‍යම ආණ්ඩුව යටතේ පවතී. පළාත් සභා 13න් වන සංශෝධනය මගින් ගෙන ඒමට පෙර සිටම මෙම ප්‍රාදේශීය පාලනය ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක විය. එය මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ කටයුතුවලට පහසු විය. පළාත් සභා පිහිටු වීමේදී ලැයිස්තු 03කට බලය බෙදී ගිය ද ප්‍රාදේශීය පාලනය කිසිදු ලැයිස්තුවකට අයත් නොවූ නිසා මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ මෙන්ම පළාත් සභාවල ද කටයුතු එමගින් සිදු කරයි. 1992 අංක 58 දරණ පනතින් එහි පූර්විකාව තුළ එතෙක් දිසාපති ලැබූ බලතල සියල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයා වෙත පැවරෙන බව කියවේ. එසේම එම පනතේ 2(3) අනු වගන්තියෙන් පළාත් සභා ප්‍රඥප්තියෙන් එනම් පළාත් ආණ්ඩුකරු පවරන කාර්යයන් බලයක් හෝ රාජකාරියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයා බැඳී සිටින බව කියවේ. ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ වෙබ් අඩවියේ ප්‍රාදේශීය පාලන අංශයක් පිහිටු වීමේදී දැක්ම වශයෙන් දක්වා ඇත්තේ, “මහජනයාට උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබාගත හැකිවන පරිදි ප්‍රාදේශීය පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම” වශයෙනි. මෙහෙවර වශයෙන් පෙන්වා දී ඇත්තේ “මහජනතාවගේ අපේක්ෂා ඉටු කිරීමට මනා අධීක්ෂණය හා කළමනාකරණය තුළින් කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී ප්‍රාදේශීය පාලන ව්‍යුහයක් ගොඩනැගීම හා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින බවයි (www.pubad.lk). විශේෂයෙන් ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු සහ සහකාර ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු පත් කිරීම, මාරුකිරීම, ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සම්බන්ධ කටයුතු ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල හරහා අනෙක් අමාත්‍යාංශ විසින් කරනු ලබන කටයුතු සම්බන්ධීකරණය ආදී කටයුතු ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ සිදුකරයි. ඒ අනුව මෙම පනත මගින් විශාල බලතල රාශියක් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවලට පවරා දී ඇත. මෙම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල හරහා ජනතාවට විශාල මෙන්ම සමීප සේවාවක් සැපයීම ඔවුන්ගේ අරමුණයි. 1992 මැයි 21 නිකුත් කල චක්‍ර ලේඛණය සම්මත කරනු ලැබුවේ රාජ්‍යය පරිපාලන පළාත් සභා හා ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ එවකට ලේකම් ධුරය හෙබවූ එම්.එම්. ජුනයිඩ් මහතාගේ අත්සනෙනි. එහිදී ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල පිහිටුවීමේ අරමුණු ලෙස ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ වෙබ් අඩවියේ පෙන්වා දෙන්නේ, ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්ගේ කටයුතු සම්බන්ධීකරණය හා ඒ සඳහා මග පෙන්වීම, ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් හා සහකාර ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්ගේ පත්වීම් හා ස්ථාන මාරුවීම්, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ කටයුතු සම්බන්ධීකරණය, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල අධීක්ෂණය, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා වඩා යහපත් කළමනාකරණ පද්ධතීන් හඳුන්වාදීම, ලේකම් කාර්යාල අතර කළමනාකරණ තරඟ පැවැත්වීම, ප්‍රාදේශීය පරිපාලන කාර්යසාධනය ඉහළ නැංවීම සඳහා පියවර ගැනීම (www.pubad.lk). මේ අන්දමින් වර්තමානයේ ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය හරහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සිය කාර්යයන් ක්‍රියාවට නංවයි.

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයෙන් ඉටුවන කාර්යභාරයන් සහ සංවිධාන ව්‍යුහය පිළිබඳව කරුණු සලකා බැලීම වැදගත් වේ. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල මගින් මහජනතාව උදෙසා සැලසෙන සේවාවන් රැසකි. එම සේවාවන් ජනතාව අපේක්ෂා කරන ආකාරයෙන් කාර්යක්ෂමව සිදුකර දීමට හැකිවන පරිදි කටයුතු සලසා තිබීම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය සතු වගකීමකි. ඒ අනුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයක් ඉටුකරන කාර්යයන් කොටස් කිහිපයක් යටතේ වර්ගකර දැක්විය හැකිය (අත්තනායක, 2012: 32).

වගු අංක 02: ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ කාර්යයන්

	අංශය	කාර්යයන්
01	ආයතන අංශය	ග්‍රාම නිලධාරී සහතික අනු අත්සන් කිරීම, බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම, බලපත්‍ර අලුත් කිරීම, ආදායම් එකතු කිරීම.
02	සැලසුම් අංශය	සංවර්ධන අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීම, ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය ඇගයීම, ප්‍රාදේශීය සම්පත් පැතිකඩ පවත්වාගෙන යාම හා යාවත්කාලීන කිරීම.
03	සමාජ සේවා අංශය	වියළි සලාක ලබාදීම, ආධාර හා උපකරන ලබාදීම ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසි හැඳුනුම්පත් නිකුත් කිරීම.
04	ගිණුම් අංශය	මූල්‍යය වාර්තා සැපයීම, ආදායම් එකතු කිරීම, වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලසුම් සැකසීම, ගෙවීම් ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ සියලුම කාර්යයන්
05	විශ්‍රාම වැටුප්	මාසික විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම, වැන්දඹු අනන්දුරු හා විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම හා සම්බන්ධව විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුවට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම.
06	රෙජිස්ටාර් අංශය	උපත් විවාහ මරණ ලියාපදිංචි කිරීම, මහජනතාවගේ ඉල්ලීම පරිදි එම ලේඛණවල සහතික කළ පිටපත් නිකුත් කිරීම, සහ මහජනතාවගේ අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කිරීමට සහාය වීම සඳහා එවැනි ලියාපදිංචි කරන ලද ලේඛන සංරක්ෂණය කිරීම.

Source: www.pasoda.ds.gov.lk

යනාදී බලතල ක්‍රියාවට නැංවීමට සේවක මණ්ඩලයක් සිටිය යුතුය. කාර්යාලයක අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බවට එහි සංවිධාන රටාව පත්වේ. “කාර්යාලයක් විසින් ඉලක්ක කර ගත් කිසියම් අරමුණක් හෝ අරමුණු කිහිපයක් ඉටු කර ගැනීම සඳහා කල් ඇතිව සැලසුම් කළ එකිනෙක බැඳුණ හා එකිනෙක මත යැපෙන කාර්ය අවස්ථා එකක් හෝ කිහිපයකින් සමන්විත වූ ක්‍රියා පද්ධතිය කාර්යාල ක්‍රමයක් වේ (රූපසිංහ, 2008: 49)”.

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය වර්තමානයේ කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී සේවයක් ඉටු කිරීම වෙනුවෙන් නව කළමනාකරණ විධික්‍රම භාවිතය

රාජ්‍ය අංශයේ කරුණු පරිගණක ගත කිරීමේ කටයුතු ලෙස පරිණාමය වීම ආරම්භ වී වසර 20ක් පමණ ගතවී ඇත. එදා සිට මේ දක්වා ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ව්‍යාපෘති නොයෙකුත් මට්ටම්වල ඇති අතර ඒ මට්ටම් අනුව ව්‍යාපෘති වර්ගීකරණය කොට ඇත (දේශප්‍රිය, 2010; 25). ඉලෙක්ට්‍රොනික් රාජ්‍ය පාලනය හෙවත් e-governments පිළිබඳ කතිකාවත තුළ ඉලෙක්ට්‍රොනික් තාක්ෂණය ගැන නොව රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳව විශේෂ වන්නකි. ඉ-රාජ්‍ය පාලනය වූ කලී රාජ්‍ය සහ එහි පාර්ශවකරුවන් එනම් පුරවැසියන් වෙනුවෙන් සුජාන පරමාර්ථය වන්නේ ඉහළ ප්‍රවේශයන් ලැබීම, විනිවිද භාවය, කාර්යක්ෂමතාවය සහ විස්තරාත්මක යනාදියයි (sathyanarayana, 2001: 16). ඉන්දීය රාජ්‍ය සංකල්පය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ප්‍රධාන වශයෙන් සේවාවන් පිහිපයක්ම සපයන බව හඳුනාගත හැකිය. උප්පැන්න, විවාහ, මරණ සහතික නිකුත් කිරීම, වාහන ආදායම් බල පත් නිකුත් කිරීම, ඉඩම් සම්බන්ධ සේවා සැපයීම, වාර්තා නිකුත් කිරීම, විශ්‍රාම වැටුප් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය යම් යම් සේවා සැපයීම ආදිය ප්‍රමුඛ වේ (දුලංජලි, 2015: 214).

උපන්, විවාහ, මරණ සහතික පරිගණක ගත කිරීම ඉ-රාජ්‍ය ක්‍රමය ලබාගත හැකි යහපාලන මූලිකාංග ලෙස කාර්යක්ෂමතාවය, සඵලතාවය, විනිවිදභාවය ආදී කරුණු වේ. 2006 ආරම්භ වූ මෙම

ව්‍යාපෘතිය මේ වන විට සාර්ථකව ඉදිරියට යනු ලබමින් පවතී. මූලිකවම කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල වලින් ආරම්භ වූ උපන් ,විවාහ ,මරණ සහතික පරිසංක ගත කිරීම හරහා ලබාදීමේ මෙම ක්‍රමය වර්තමානයේ සියලුම දිස්ත්‍රික්කවල ක්‍රියාත්මක වේ ([www. icta.lk](http://www.icta.lk)). පෙරදී උප්පැන්න සහතික පිටපතක් ලබාගැනීමට සති, මාස ගණන් වැය වූවත් දැන් කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ පමණක්ම නොව ඕනෑම දිස්ත්‍රික්කයක උපන් අයෙකුට මෙම පහසුකම ලබාගත හැකිය. අදාළ දිස්ත්‍රික්කයේ ඕනෑම තැනක උපන් අයෙකුට එම දිස්ත්‍රික්කයේ ඕනෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයකින් පැයකට අඩු වේලාවක් තුළ මෙම පහසුකම ලබාගත හැකිය. (මෙහි සාමාන්‍ය සේවා ලබා ගැනීමේ කාලය මිනිත්තු 20 කි.) එසේම උපරිම වශයෙන් උප්පැන්න සහතික පිටපත් 60 ක් පමණක් දිනයකට නිකුත් කිරීමේ හැකියාව තිබූ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට දැන් දිනකට පිටපත් 200කට වඩා ප්‍රමාණක් කිසිදු අපහසුවකින් තොරව නිකුත් කළ හැකිය (The catalyst.januuary 01, 2011: 1). මෙලෙස උපන්, විවාහ, මරණ සහතික අංකිත කිරීම තුළ ආයතනයේ කඩදාසි සංස්කෘතියෙන් මෙන්ම මෙරට සේවලාභීන්ගේ පහසුව සේවක තෘප්තිය සැකසී ඇත (www. icta.lk).

වාහන ආදායම් බල පත්‍ර ව්‍යාපෘතිය පුරවැසියන් උදෙසා වඩා හොඳ මෙන්ම පහසු සේවාවක් ලබාදීම මෙහි අපේක්ෂාව විය. මේ පිළිබඳව කතා කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකාවේ විද්‍යුත් ප්‍රවාහන ආදායම් බල පත්‍ර ව්‍යාපෘතිය කදිම උදාහරණයක් වේ. වසර කිහිපයකට උඩදී මෝටර් රථයක් සඳහා වාර්ෂික ආදායම් බලපත්‍රයක් ලබා ගැනීම ඉතාමත් අපහසු කාලය වැයවන කටයුත්තක් විය. වාහනය ලියාපදිංචි කර ඇති ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට ගොස්, අයදුම්පත පුරවා, පෝලිම්වල පැය ගණන් ගත කරන ක්‍රියාවලියක් බවට වාහන ආදායම් බල පත්‍ර ලබාගැනීමේ ක්‍රියාවලිය පත්වී තිබුණි (දේශප්‍රිය, 2010: 14). 2005 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සංවර්ධන ඒකකයේ මැදිහත්වීමෙන් ඒ සඳහා තොරතුරු තාක්ෂණික විසඳුමක් ලබාදුන් අතර ආදායම් බල පත්‍ර, පෝලිම් නොමැතිව විනාඩි තුනක් වැනි කෙටි කාලයකින් ලබාගත හැකිය. මෙය තවත් ඉදිරියට ගෙන ගිය බස්නාහිර පළාතේ මෝටර් ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව 2009 වර්ෂයේ සේවා ලාභීන්ට නිවසේ, කාර්යාලයේ සිටම අන්තර් ජාලය ඔස්සේ මුදල් ගෙවා බල පත්‍රය නිවසටම ගෙන්වා ගැනීමේ පහසුව පවතී. මෙය තවත් ඉදිරියට ගෙන ගිය බස්නාහිර පළාතේ මෝටර් ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව හා ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු සන්නිවේදන නියෝජන ආයතනය 2010 වර්ෂයේදී බස්නාහිර පළාතේ ඕනෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයකින් බල පත්‍ර ලබාගැනීමේ හැකියාව ලබාදෙන ලදී. මේ අනුව අනුව මෝටර් රථ හිමියන්ට තම කැමැත්ත පරිදි කැමති තැනකදී ඉතා කඩිනම්ව ආදියම් බල පත්‍රය ලබාගැනීමේ පහසුව මෙමගින් ලැබේ. එසේම විද්‍යුත් තැපෑල ඔස්සේ කෙටි පණිවුඩ, ඊ.මේල් ආදියෙන් බල පත්‍රයේ කල් ඉකුත්වන කාලය දක්වමින් ඉතා පහසු සේවයක් සපයයි. මේ අන්දමින් අද වන විට බස්නාහිර පළාතේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල පමණක්ම නොව දිවයිනේ සෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයකම පාහේ මෙම කාර්යය ඉටු කරමින් පුරවැසියන්ට ලබාදෙන සේවය විශිෂ්ඨය (www.gic.gov.lk).

විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය මින් වසර කිහිපයකට පෙර ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය සම්බන්ධව පැවතියේ ඉතා ගැටලු සහගත තත්ත්වයකි. එනම් කාලය, ශ්‍රමය නාස්ති වන සාම්ප්‍රදායික රාජ්‍ය ආයතනික ක්‍රමවේදයකි. එනමුත් 2011 ජූලි මාසයේ සිට ඉ-විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වේ. ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු සන්නිවේදන නියෝජන ආයතනය හා විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව ඒකාබද්ධව මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නංවන ලදී. මෙම ක්‍රමය ක්‍රියාවට නැංවීමත් සමඟ විශ්‍රාම වැටුප සකස් කිරීමේ සිට ගෙවීම දක්වා වන විට භාවිත කළ ලිපි ලේඛන රැසකින් සමන්විත වූ විශ්‍රාම වැටුප් ලිපි ගොනුව ඉතාමත් සීමිත ලිපි ලේඛන කිහිපයකට සීමාවී වර්තමානය වන විට සිදුවී ඇත. යම් රාජ්‍ය සේවකයෙක් විශ්‍රාම ලබන දිනයේම විශ්‍රාම වැටුප් පාරිතෝසිතය ඔහු අතට පත් කිරීමත් , හැට වයස් සම්පූර්ණ වන පළමු මාසයේ සිටම ඔහුට හෝ ඇයට විශ්‍රාම වැටුප ලබාදීමට මේ අනුව හැකිවිය. මෙම ක්‍රමයට පෙර විශ්‍රාම වැටුප් ගණනය කොට තොරතුරු විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුවට එවිය යුතු විය. නමුත් මෙය ඊටත් වඩා වෙනස්ව තමා අයත් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයෙන් විශ්‍රාමගත් පළමු මාසයේ සිටම ලබාගත හැකිය. මෙරට පහසුකම් මේ මගින් ලැබේ. මෙරට මාසික විශ්‍රාම වැටුප ලබන ලක්ෂයකට ආසන්න පිරිසකටත් මේ මගින්

සැලසෙන්නේ අතිමහත් සේවයකි (ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු තොරතුරු සන්නිවේදන නියෝජන ආයතනය, 2011: 03).

ඉඩම් කටයුතු සම්බන්ධව සලකා බැලීමේදී ඉඩම් රාජකාරියේදී සේවා ලාභීන්ගේ කටයුතු පහසු කිරීම සඳහා පිඹුරුපත් සිතියම් අංකිත සිතියම් (ඩිජිටල්) බවට පත් කිරීම හා අදාළ ඉඩම් කටයුතු මනා ලෙස කළමනාකරණය වෙනුවෙන් පරිගණක ගත කොට ඇත. ඉඩම් රාජකාරී ඉටු කිරීමේදී පිඹුරුවල සඳහන් විස්තර ඉතා වැදගත් බැවින් පිඹුරු වැදගත් ලෙස ගොනුගත කිරීම කර තිබූ අතර එහි වැඩි දියුණු කිරීමක් ලෙස නව තාක්ෂණය යොදා ගනිමින් පිඹුරුවල පරිලෝකන පිටපත් සකස්කර ඒවායේ ක්ෂණිකව තොරතුරු ලබා ගත හැකි ලෙස පරිසන්න ගත තොරතුරු පද්ධතියට ඇතුළු කිරීම මෙහි අරමුණ වේ. මේ තුළින් ඉඩම් කැබලිවලට අදාළ විස්තර ඉතා ඉක්මනින් ලබා ගැනීම හා පරිගණක ගත තොරතුරු මගින්ම කේන්ද්‍ර නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මෙම ක්‍රමය හඳුන්වාදීමට පෙර තත්ත්වය නැතිනම් මෙම ක්‍රමය හඳුන්වාදීමට බලපෑ හේතූන් කිහිපයකි. ඉඩම් ගැටලු විසඳීමට යන කාලය වැඩිවීම, ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණය ඉතා පහසු වීම, ගොනු සොයා ගැනීමට අපහසු වීම, එක් පුද්ගලයෙකුට ඇති කාර්ය ප්‍රමාණය වැඩි වීම, මහජන දින වැඩි සේවාලාභීන් ප්‍රමාණයක් පැමිණීම, ඉඩම් ගැටළු වල නිවැරදිභාවය තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි වීම. මෙම අදාළ ගැටළු වලට ලබා දුන් විසඳුම් ලෙස පිඹුරුපත් පරිලෝකනය කිරීමෙන් අංකිත සිතියම් සකස් කිරීමෙන් අනතුරුව google සිතියම මගින් අදාළ ඉඩම් වල ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණය පහසු වී ඇත. මෙමගින් ඉඩම් ගැටළු විසඳීමට යන කාල අවම වීම හේතුවෙන් ඉඩම් ගැටළුව ඉතා ඉක්මනින් විසඳී හැකි වීම හා ඒ සඳහා පරිගණක පද්ධති සකස් කිරීමට හැකි වීම. මෙම ක්‍රමවේදයන්ගෙන් ලැබෙන්නා වූ ප්‍රතිඵල ලෙස දීර්ඝකාලීන ඉඩම් ගැටළු කෙටිකාලකින් විසඳීමට හැකි වීම, ඉක්මනින් ගොනු තෝරා ගැනීමට හැකි වීම, විශාල වැඩ කොටසක් එක් අකුට සිදු කළ හැකි වීම, සේවක තෘප්ති ඉහළ නැගීම ආදිය දැක්වී හැක (පල්ලේපොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, 2014: 52). මෙම සේවාවන් සැපයීම පිළිබඳව සලකන විට ගම්පහ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය යටතේ සේවාවන් කිහිපයකක් සපයන බව පැහැදිලිය. කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ දේශපාලන විද්‍යා (විශේෂ) තෙවන වසර විද්‍යාර්ථීන් 2015 වර්ෂයේදී කරන ලද සමීක්ෂණයකින් දැක්වූයේ ගම්පහ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය උපන්, විවාහ, මරණ සහතික නිකුත් කිරීම, වාහන ආදායම් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම, ඉඩම් සම්බන්ධ සේවා සැපයීම, විශ්‍රාප වැටුප් ලබාගැනීමට අවශ්‍ය යම් යම් සේවා සැපයීම ආදිය ප්‍රමුඛ වේ. මෙම සේවා සැපයීමේදී වැඩි වශයෙන් ගම්පහ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය යටතේ සේවා සැපයීම වැඩි වශයෙන් සිදු වී ඇත්තේ උපන්, විවාහ, මරණ සහතික නිකුත් සම්බන්ධවයි. වාර්ෂික ආදායම් වාර්තා ලබා ගැනීම බව මෙම සමීක්ෂණයෙන් දක්වා ඇත (දුලන්ප්ලී, 2016: 213). ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ඔස්සේ ජනතාවට ලබාගත හැකි සේවාවන් උදෙසා තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතය දකුණු පළාතේ වලස්මුල්ල, හක්මන, වැලිගම, ගාල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ආශ්‍රයෙන් දැක්විය හැකිය. පහත සඳහන් දත්ත අනුව සලකා බැලිය හැකිය. ලෙස ඉ-රාජ්‍ය සංකල්පය භාවිත කරමින් ජනතාවට වඩාත් කාර්යක්ෂම මෙන්ම ඵලදායී සේවාවක් ඉටුකරදීමට ක්‍රියාකරන ආකාරය දැකගත හැකිය (මධුවන්ති, 2012: 67).

වගු අංක 03: ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතය

	ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය	ලබා දෙන සේවාවන්ට සාපේක්ෂ තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතය (ප්‍රතිශතයක් ලෙස)
1	වලස්මුල්ල	57.83%
2	හක්මන	37.34%
3	වැලිගම	40.39%
4	ගාල්ල	51.80%

මූලාශ්‍ර: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ, 2011

මේ අන්දමින් තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතයෙන් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සේවා සැපයීමේදී කටයුතු කරනු දක්නට ලැබේ. මෙම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය ගත් විට 100%ක් ඉ-රාජ්‍ය සංකල්පය භාවිත නොකළත් යම් ප්‍රමාණයකට භාවිත කර ඇති බව පැහැදිලි වේ. තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල කළමනාකරණය සඳහා ආදේශ කිරීමට පෙර සහ පසු කාල පරිච්ඡේදය; දඹුල්ල, වල්ලාවිට, මාතලේ, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවලට සාපේක්ෂව ඉදිරිපත්කර තිබේ.

වගු අංක 04: සේවය සඳහා ගතවන කාලය

සේවාව	තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය යොදා ගැනීමට පෙර ගත වූ කාලය (පැය)	තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය යොදා ගැනීමෙන් පසු ගත වූ කාලය (විනාඩි)
උප්පැන්න/ විවාහ/ මරණ සහතික ලබා දීම	5	15
ග්‍රාම නිලධාරී සහතික ලබාදීම	5	15
ආදායම් බදු සහතික ලබා දීම	6	15
දූව ප්‍රවාහන බල පත්‍ර ලබා දීම	8	20
ගස් කැපීමට අවසරදීම	8	15
සත්ව ප්‍රවාහන බල පත්‍ර	7	20
රේන්ද්‍ර භාලේ බල පත්‍ර	10	30
උකස් බල පත්‍ර	8	15
ව්‍යාපාර ලියාපදිංචිය	7	05
අවසර දීර්ඝ කිරීම	6	05
දූව භාණ්ඩ ප්‍රවාහණ අවසර ලබා දීම	8	05
සමාදේශි ලියාපදිංචිය	6	15
ඉඩම් බල පත්‍ර/තොරතුරු	7	15
වෙළඳ නාම ලියාපදිංචිය	7	15
පුපුරන ද්‍රව්‍ය බල පත්‍ර ලබාදීම	14	15
විශ්‍රාම වැටුප් ලබාදීම	6	10
ආපදා ණය/ ආධාර ලබාදීම	7	15
පුද්ගල සේවා(ජාතික හැඳුනුම් පත්)	5	10

මූලාශ්‍ර: පල්ලේපොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, 2016

මෙම දත්ත අනුව පැහැදිලි වන්නේ තාක්ෂණය භාවිත කිරීමට පෙර ගත වූ කාලයට වඩාත් අඩු කාලයකින් ජනතාවට මෙම කාර්යයන් ඉටුකරදීමට ක්‍රියාකරන අන්දම පැහැදිලි වේ. තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල කළමනාකරණය සඳහා ආදේශ කිරීමට පෙර සහ පසු දිනකට සේවය ලබා දෙන පිරිසේ වර්ධනය දඹුල්ල, වල්ලාවිට, මාතලේ, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවලට සාපේක්ෂව සිදු කළ සමීක්ෂණය පිළිබඳව සලකා වලනවිටදී කාර්යයන් වඩාත් කාර්යක්ෂමව සේවාවන් ඉටුකර දීමට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ක්‍රියාත්මක වේ. පහත වගු අංක 5න් දිනකට ඉටු කරන කාර්යය ප්‍රමාණය දක්වා ඇත.

වගු අංක 05: දිනකට ලබාදෙන සේවා ප්‍රමාණය

සේවාව	තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය යොදා ගැනීමට පෙර උපරිම සේවා සැපයීම දිනකට (සේවා ඒකක)	තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය යොදා ගැනීමෙන් පසු උපරිම සේවා සැපයීම දිනකට (සේවා ඒකක)
උප්පැන්ත සහතික ලබාදීම	33	87
විවහා සහතික නිකුත් කිරීම	13	69
මරණ සහතික නිකුත් කිරීම	08	62
ග්‍රාම නිලධාරී සහතික ලබා දීම	29	61
ආදායම් බදු සහතිකලබා දීම	6	33
දූව ප්‍රවාහන බල පත්‍ර ලබා දීම	3	05
ගස් කැපීමට අවසරදීම	3	08
සත්ව ප්‍රවාහන බල පත්‍ර	3	07
රේන්ද්‍ර භාලේ බල පත්‍ර	1	10
උකස් බල පත්‍ර	2	8
ව්‍යාපාර ලියාපදිංචිය	4	8
අවසර දීර්ග කිරීම	2	07
දූව භාණ්ඩ ප්‍රවාහන අවසර ලබා දීම	2	11
සමාදේශි ලියාපදිංචිය	9	20
ඉඩම් බල පත්‍ර/තොරතුරු	3	07
වෙළඳ නාම ලියාපදිංචිය	5	08
පුපුරන ද්‍රව්‍ය බල පත්‍ර ලබාදීම	7	14
විශ්‍රාම වැටුප් ලබාදීම	5	12
ආපදා ණය/ ආධාර ලබාදීම	5	10
පුද්ගල සේවා(ජාතික හැඳුනුම් පත්)	10	32

මූලාශ්‍ර: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ, 2011

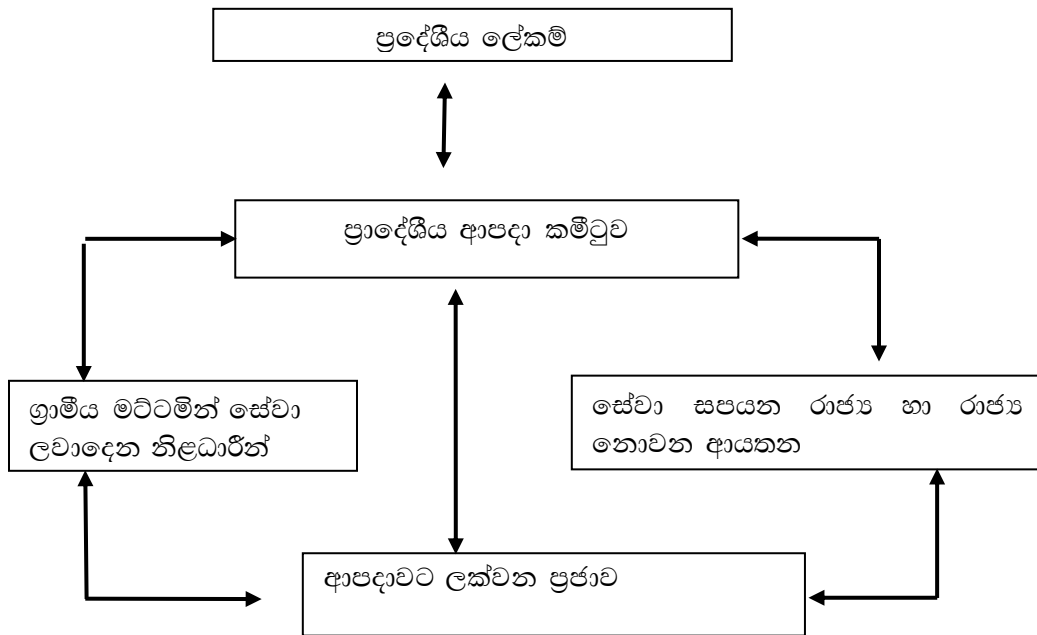
වගු අංක 06: ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ඔස්සේ ජනතාවට ලබාගත හැකි සේවාවන් උදෙසා තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතය

උංක	ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය	ප්‍රතිශතයක් ලෙස
01	දඹුල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ ජනතාවට ලබාදෙන සේවාවන්ට සාපේක්ෂව තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ භාවිතාව	40.83%
02	මාතලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ ජනතාවට සේවාවන්ට සාපේක්ෂව තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ භාවිතාව	41.52%
03	වල්ලාවිට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ ජනතාවට ලබාදෙන සේවාවන්ට සාපේක්ෂව තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ භාවිතාව	45.37%

මූලාශ්‍ර: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ, 2011

මෙම දත්ත අනුව පැහැදිලි වන්නේ 2011 වර්ෂය වන විට 50% ආසන්න වශයෙන් නව තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතයෙන් ජනතාවට සේවය ලබාදීම මෙම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල කටයුතු කරන ආකාරයයි. තවත් වසර කිහිපයක් යන විට වඩාත් උසස් තාක්ෂණයක් සහිත සේවයක් ලබාදීම නියත ලෙසම සිදුවන වබයි. ප්‍රාදේශීය මට්ටම් ආපදා (හදිසි අවස්ථා) මෙහෙයුම් ව්‍යුහය ද ඉතාමත් වැදගත් වූ ආපදා අවස්ථාවලදී ජීවිත හා දේපළ ආරක්ෂාකර ගැනීම රජයේ සහ ප්‍රජාවගේ වගකීම වේ. ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම පුහුණු කිරීම සැලසුමේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක්වේ. ආපදා මෙහෙයුම් රජයේ පවතින පරිපාලන අධිකාරිය සහ වගකීම් මත රඳා පවතින ,අවශ්‍ය අවස්ථාවන් වලදී අතිරේක අධිකාරීන් මෙයට සම්බන්ධ වේ.

රූප සටහන 03: ආපදා සේවා ව්‍යුහය හදිසි ආපදා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය: පල්ලේපොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, 2016: 6

වගු අංක 07: ප්‍රාදේශීය ආපදා කළමනාකරණ කමිටුවේ සමාජිකයින් වන්නේ

1	ප්‍රාදේශීය ලේකම්, ප්‍රාදේශීය සභා සභාපති ගරු සම සභාපති
2	සහකාර ප්‍රාදේශීය ලේකම් (දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ කමිටුවේ සම්බන්ධීකාරක)
3	ග්‍රාම නිලධාරී හා සංවර්ධන නිලධාරී
4	පහත සඳහන් දෙපාර්තමේන්තුවලින් ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ නියෝජිතයින් සහ නියෝජ්‍ය නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු බැගින්, ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ නියෝජිතයන් නොමැති අවස්ථාවලදී දිස්ත්‍රික් නිලධාරීන් ඇතුළත් කරගත හැකිය. ප්‍රාදේශීය ලේකම්, සහකාර ප්‍රාදේශීය ලේකම්, ප්‍රාදේශීය සභා ලේකම්, තාක්ෂණ නිලධාරී (ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය), තාක්ෂණික (ප්‍රාදේශීය සභාව), යුධ හමුදා කදවුර ,සමාජ සේවා නිලධාරී, පරිසර නිලධාරී, ඉඩම් සැලසුම් පරිහරණ නිලධාරී, සමාදායි කළමනාකාර, වන සත්ව අඩවි ආරක්ෂක, මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක, තරුණ සේවා නිලධාරී, වනිතා සංවර්ධන නිලධාරී, ළමා හිමිකම් නිලධාරී, උපදේශන නිලධාරී, පොලීසිය ,ප්‍රාදේශීය විදුලි ඉන්ජිනේරු, කළාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, සිවිල් සංවිධාන, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, වාරි මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ,ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව

මූලාශ්‍රය: පල්ලේපොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, 2016: 7

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ ප්‍රධානත්වයෙන් එම ප්‍රදේශවල ආපදා කළමනාකරණ කටයුතු සිදු වේ. පුර්ව අනතුරු ඇගවීම්, ඉවත් කිරීම්, සෙවීම හා බේරා ගැනීම, සුරක්ෂිත ස්ථාන වෙත යොමු

කිරීම, බේරාගත් අය සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම, උපකාරක සේවාවන් සැපයීම, සන්නිවේදන තොරතුරු කළමනාකරණය, හදිසි අවස්ථා සහනාධාර සැපයීම, ආපදාවට ලක්ව ඉවත් කළ අයගේ නිවාස හා දේපළ ආරක්‍ෂා කරදීම සහ හදිසි අවස්ථා මෙහෙයුම් කළමනාකරණය යන කාර්යයන් ඉටු කරනු දක්නට ලැබේ (පල්ලේපොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, 2016: 5).

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ භාවිත සන්නිවේදන ප්‍රවණතා හා මහජන සම්බන්ධතා ද ඉතා වැදගත් වේ. මහජන සම්බන්ධතා ඇත අතීතයේ පටන් පැවතගෙන එන ලද සංකල්පයකි. මහජන සම්බන්ධතා ශිෂ්ටාචාරය තරම්ම පැරණිය. ප්‍රාථමික ආදී කාලීනව සමාජය තුළ මහජන සම්බන්ධතා නොතිබුණු අතර මෙම සමාජවල වර්ධනයත් සමගින් අවශ්‍යතාවන් හා වුවමනාවන් පදනම් කරගෙන අන්තර් සබඳතා ගොඩනැගෙන අයුරු දක්නට ලැබුණි. ජනතාවගේ අවශ්‍යතාවන් ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වූ අතර ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ දී කාර්යයන් රැසක් ඉටු කරනු ලබන ආයතනයක් ලෙස ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය පත්විය. උපතේ සිට මරණය දක්වා මහජන අවශ්‍යතාවන් ඉටුකර දෙනු ලබන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය රාජකාරිය හඳුනා ගැනීම, වගකීම පැවරීම, අධිකාරිත්වය පැවරීම යනාදිය ප්‍රධාන වශයෙන් වැදගත් වේ (මානවඩු, 2011: 12). සුබසාධන රාජයක් වන ශ්‍රී ලංකාව රාජ්‍ය අංශයේ කාර්යාල පවරා ඇති කටයුතු අධික වේ. මිනිස් ජීවිතයේ සෑම ස්ථානයක්ම කේන්ද්‍ර වෙමින් බොහෝමයක් වගකීම් පැවරී ඇත්තේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයටය. “උප්පැන්න ලියාපදිංචි කිරීමේ සිට මරණය ලියාපදිංචි කර මරණ සහතික නිකුත් කිරීම දක්වා මෙම රාජකාරි පුළුල් (සජීවනි, 2006: 01)”. සාමාන්‍ය ජනතාවගේ ජීවිත නගා සිටුවීම දක්වා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය ඉතා පුළුල්වී තිබේ (උඩවත්ත, 2010: 12). මෙලෙස මහජන සේවය සේවය වෙනුවෙන් පවතින ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ස්වකීය රාජකාරි ප්‍රතිපත්ති හා සේවාවන් වෙත ගෙන යාමේදී විවිධ සන්නිවේදන භාවිතයන් යොදා ගනී.

සන්නිවේදනය යනු දෙදෙනෙකු හෝ ඊට වැඩි පිරිසක් අතර අදසහස් තොරතුරු හුවමාරුවීමක් ලෙස සරලව අර්ථ දැක්විය හැකිය. සමාජ සංස්ථාව අතර සෑම තැනම ස්පර්ශ කරනු ලබන සන්නිවේදනය ඉතා වැදගත් සංකල්පයකි (දිසානායක, 1979 :8). එහි දී සේවය සේවක සම්බන්ධතාවය ඇතිකර ගැනීමේදී සන්නිවේදනය භාවිතය අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් බවට පත් වේ. ආයතන අරමුණු පරමාර්ථ තීරණය කිරීම සඳහා සැලසුම් සකස් කිරීම සහ මානව හා භෞතික සම්පත් කළමනාකරණය සඳහා, අනෙකුත් කළමනාකරණ ශ්‍රිතයන් සඳහා තොරතුරු දැක්වීම සඳහා, උපදෙස් හෝ විධානදීම සඳහා (මානවඩු, 2011: 32). ආදී විවිධ අභිමතාර්ථ සහිතව සන්නිවේදන ප්‍රයෝග යොදා ගනිමින් මනා පාලනයකින් යුක්තව කාර්යාල කටයුතු කර ගැනීමට පෙළඹී තිබේ. මිනිස් ජීවිතවලට ඉතා සමීපව ස්වකීය සේවාවන් මහජනතාව වෙත ගෙන යනු ලබන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය සන්නිවේදනය යොදාගනී. මුල් කාලීනව මහජන සම්බන්ධතා දැක්වීමේදී පැරණි ක්‍රමයන් භාවිත කළ ද සන්නිවේදනයේ දියුණුව සමගින් නව තාක්ෂණික ක්‍රමයන් භාවිත කෙරේ. ඉ-රාජ්‍ය පරිණාමීය අවධිය පිළිබඳව සලකන විට පස්වන අවධියේ තොරතුරු තාක්ෂණ ප්‍රවණතාවන් ද ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැකගත හැකිය. බිම් මට්ටමේ ජනතාව වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය සන්නිවේදනය පුළුල් වීමත් සමග නිල වෙබ් අඩවි භාවිතා කරයි. මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයකම පාහේ නිල වෙබ් අඩවි භාවිතා වේ (මධුවන්ති, 2013: 56). පහත දක්වා ඇති වගුව ඇසුරින් ඒ පිළිබඳ යම් අවබෝධයක් ලබා ගත හැකිය.

වගු අංක 08: ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල නිල වෙබ් අඩවි භාවිතය

	ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය	වෙබ් අඩවිය
01	කඩුවෙල	www.kaduwela.ds.gov.lk
02	බදුරලිය	www.baduraliya.ds.gov.lk
03	ඇල්ල	www.ella.ds.gov.lk
04	කන්තලේ	www.kanthale.ds.gov.lk
05	ගම්පහ	www.gampaha.gov.ds.lk

මූලාශ්‍ර: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ, 2011

උක්ත වෙබ් අඩවිවලින් ජනතාවට තොරතුරු දැනගත හැකිය. මෙලෙස සෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයකම පාහේ වෙබ් අඩවි භාවිත වේ. එමෙන්ම මෙම සෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයකම වෙබ් අඩවි තුළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයීය පුරවැසි ප්‍රඥාප්තිය ඉදිරිපත් කොට ඇත. ජනතාවට තොරතුරු සන්නිවේදන මධ්‍ය අතින් අදවන විට අන්තර්ජාලය ඉතාමත් ඉහළින් පවතින අතර වර්තමානයේ පෞද්ගලික අංශය මෙන්ම රාජ්‍ය අංශය ද මෙම නව තාක්ෂණික සන්නිවේදන ක්‍රම භාවිතයේ ඉහළින්ම සිටී. රාජ්‍ය අංශයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ද මේ වන විට සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙසට වෙබ් අඩවි පවත්වා ගෙන යනු දක්නට ලැබේ (මධුවන්ති, 2012: 34). මෙයින් ජනතාවට සිය කාර්යයන් ඉටුකර ගන්නේ කෙසේද? යන්න දැනුවත්භාවයක් ලැබාගත හැකිය. වර්තමානය වනවිට ඇතැම් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල මුහුණු පොත (face book) ද භාවිතයට ගනිමින් මහජනතාවට තොරතුරු ලබාදේ. උදාහරණ ලෙස නිව්තිගල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ (<https://www.facebook.com/nids>) දැක්විය හැකිය. මේ ආකාරයට ශ්‍රී ලංකාව තුළ රාජ්‍ය ආයතනයන් වර්තමානයේ තොරතුරු තාක්ෂණය ප්‍රමුඛ අන්තර්ජාලය හා සම්බන්ධව කටයුතු කරනු ලබයි. මේ හරහා මහජන සේවය ලබාදීම, අපේක්ෂා කරන නමුදු යාවත්කාලීන නොකිරීම වෙබ් අඩවි නිසි පරිදි නඩත්තු නොකිරීම ආදිය ගැටළු රාශියක්ද පවතින බව පෙනීයන කරුණකි. ගම්පහ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට ආදාළ වෙබ් පිටුවෙහි (www.Gampaha.ds.gov.lk) එහි සංවිධාන චිත්‍රය දක්වා තිබුණ ද, සත්‍ය වශයෙන්ම එහි යම් යම් අඩුපාඩු දැකගත හැක. වාහන බල පත්‍ර අංශය එහි දක්වා නොතිබීම, ඉන්ජිනේරු අංශය සඳහන් කර නොතිබීම එයට උදාහරණ වේ (දිල්ශාන්, 2015: 68).

එලදායිකාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල තුළ ක්‍රියාවට නංවන විධික්‍රම

දැක්ම, මෙහෙවර, අරමුණු හා එලදායිකාවයට දායකත්වය ලබාදෙන්නේ කෙසේද? යන්න ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල තුළ දැක්ම, මෙහෙවර, අගයන් ප්‍රදර්ශනය කර ඇති අතර මේ තුළින් ජාතික දැක්මට දායකත්වය ලබාදීම සිදු කරන්නේ එලදායි ලෙස සේවා සපයන රාජ්‍ය ආයතනය බවට පත්වීමත්, සංවර්ධන වැඩසටහන් ගුණාත්මකව හා කාර්යක්ෂමව ක්‍රියාත්මකවී තුළින්, ගුණාත්මක හා කාර්යක්ෂම සැලසුම් සහගත සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය තුළින්, පවතින සම්පත් එලදායි ලෙස යොදා ගැනීම හා අපයෝජන වැළකීම තුළින් යනාදිය තුළිනි. සෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයක් තුළම දැක්ම, මෙහෙවර අරමුණු ප්‍රදර්ශනය කර ඇත (පල්ලේපොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, 2014: 6). ලේකම් කාර්යාල කිහිපයක දැක්ම, මෙහෙවර මෙසේ දැක්විය හැකිය. පන්නල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ දැක්ම සහ මෙහෙවර “මහජන හිතකාමී කාර්යක්ෂම සේවයක්”, රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව සේවා සැපයීම, සම්පත් සම්බන්ධීකරණය හා ජනතා සහභාගිත්වයෙන් යුත් කාර්යක්ෂම, තිරසාර හා සැලසුම් සහගත සංවර්ධන ක්‍රියාවලියක් තුළින් ප්‍රදේශයේ ජන දිවිය නංවාලීම අපගේ මෙහෙවර කොට සලකමු (www.pannala.ds.gov.lk). පල්ලේපොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ දැක්ම සහ මෙහෙවර “සඵලමත් සේවාවක් තුළින් ඉසුරු බර හෙටක්”, “ ප්‍රජා අවශ්‍යතා ප්‍රශස්ථ ලෙස ඉටු කිරීම සඳහා මානව හා භෞතික සම්පත් එලදායි හා කාර්යක්ෂමව මෙහෙයවීම (www.pallepola.ds.gov.lk)” මෙවා ප්‍රදර්ශනය කිරීමෙන් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයෙන් සිදු වන සේවය පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් වන්නා සේම ආයතනය තුළ නිලධාරීන් තමා ඉටු කළ යුතු සේවය පිළිබඳව නිතර සිහිගැන්වීම මගින් වඩාත් එලදායි සේවාවක් ඉටු කිරීමට කැපවේ. ජාතික

ඵලදායිතා ලේකම් කාර්යාලය මගින් ජාතික ඵලදායිතා වාර්ෂිකව තරඟාවලිය පවත්වන අතර එය ඇගයීමේ ක්‍රියාවලියේදී දැක්ම, මෙහෙවර අරමුණු, පරමාර්ථ, ඉලක්කයන් කාර්යය මණ්ඩලයේ දැනුවත්භාවය සහ ඒවා ලගාකර ගැනීමට උපාය මාර්ග සැලැස්මක් තිබේද යන්නත් සලකා බලනු ලැබේ (ජාතික ඵලදායිතා සම්මාන, 2015: 12).

වගු අංක 09: ඵලදායිතාවය නැංවීම සඳහා සේවකයින් විසින් භාවිතා කරන ක්‍රමවේද සහ අරමුණු

ක්‍රමවේදය	අරමුණු
පංචවිධ සංකල්පය	සාමූහිකත්වය වර්ධනය කිරීම
තත්ත්ව කව ස්ථාපිත කිරීම	ආයතනයේ සියලු තරා තිරමේ නිලධාරීන් සහභාගිත්වයෙන් තීරණ ගැනීමට අවස්ථාව සැලසීම
ශුද්ධ අත විශ්ලේෂණය	ශක්තීන් හා අවශ්‍යතා හඳුනාගෙන එය කාර්යාලයේ ප්‍රයෝජනයට යෙදවීම
බුද්ධි කලම්බවය	තර්කාණුකූලව අදහස් හා යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම
හේතුවල සටහන	නිර්මාණශීලී හැකියාවන් හඳුනා ගැනීමෙන් එය කාර්යාලයේ ප්‍රයෝජනයට යොදා ගැනීම
පැරටෝ සටහන	ක්‍රමාණුකූල භාවය නිසා කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළයාම
ඵලදායිතා මෙහෙයුම් කම්භුව ක්‍රියාත්මක කිරීම	වැඩි දියුණු කිරීමට නව ප්‍රවේශයන් හඳුනාගත හැකිවීම
එස් පහ සතිය එස් පහ විගණනය	පංචවිධ සංකල්ප භාවිතය නිසා කාර්යාලයේ බාහිර මෙන්ම අභ්‍යන්තර පෙනුම ක්‍රමාණුකූල හා ප්‍රශස්ත තත්ත්වයකට පත්වීම

මූලාශ්‍ර: පල්ලේපොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, 2014: 24

ඵලදායිතා සංකල්පය යටතේ විශේෂ වැඩ සටහන් කිහිපයක් පවත්වයි. හරිත ඵලදායිතා සංකල්පය, කසළ කළමනාකරණය, ක්‍රියාවලි වැඩි දියුණුව, තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතය යනාදියයි. ජාතික ඵලදායිතා ලේකම් කාර්යාලය මගින් ජාතික ඵලදායිතා වාර්ෂිකව තරඟාවලිය පවත්වන අතර එය ඇගයීමේ ක්‍රියාවලියේදී තත්ත්ව හා ඵලදායිතාව මෙවලම් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම් හා භාවිතය පිළිබඳ සලකා බලනු ලැබේ (ජාතික ඵලදායිතා සම්මාන, 2015: 19). භාෂා ප්‍රතිපත්තිය, කාර්ය සාධන ඇගයීම බහුවාර්ගික රටක් වන ශ්‍රී ලංකාවේ ජනවාර්ගික කොටස් අතර ගැටුම් අවම කරමින් ඒකීයභාවය රැකගනිමින් සංවර්ධනය කරා යාමට ද්වි භාෂා ප්‍රතිපත්තිය ඉතා වැදගත් වේ. මේ හේතුවෙන් රාජ්‍ය අංශයේ ද්වි භාෂා ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක වේ (චතුරිකා, 2015: 55). ඒ ආකාරයට ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල තුළ ද භාෂා ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කෙරේ. මේ අනුව ගන්නා ලද ක්‍රියා මාර්ග කිහිපයක් වන්නේ පුරවැසි ප්‍රඥප්තිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය තුළ සිංහල, දෙමළ යන භාෂා දෙකෙන්ම ප්‍රදර්ශනය කොට ඇත. විමසීම් කවුන්ටරයේදී භාෂා දෙකෙන්ම සේවාවලාභීන්ට සේවාවන් සැපයීම, දෙමළ ජනතාවට දෙමළ භාෂාවෙන් කටයුතු ඉටුකරදීම, ආයතනයේ කාර්යය මණ්ඩලයට රාජ්‍ය භාෂාවන් පිළිබඳව නිපුණත්වය ලබාදීමට ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම ජනතාව ද මේ පිළිබඳව තෘප්තිමත්වීම. සෑම රාජ්‍ය ආයතනයක මෙන්ම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේදී වර්ෂයකට වතාවක් කාර්ය සාධන ඇගයීම සිදු කිරීම (පල්ලේපොල, 2014: 42).

ජාතික ඵලදායිතා සම්මාන තරඟාවලිය රාජ්‍ය පරිපාලන හා කළමනාකරණ අංශය යටතේ වර්තමානය වන විට ජාතික ඵලදායිතා ලේකම් කාර්යාලය ක්‍රියාත්මක වේ. මෙම ආයතනය මගින් ජාතික ඵලදායිතා තරඟ පවත්වන අතර අන්තර් අමාත්‍යාංශ, පළාත් සභා අමාත්‍යාංශය, රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල, පළාත් පාලන ආයතන සහ ක්ෂුද්‍ර පරිමාණ ආයතන. ප්‍රථම ජාතික ඵලදායිතා සම්මාන තරඟාවලිය පවත්වා ඇත්තේ 1993 දීය. ඉන් අනතුරුව වර්ෂයක් පාසා පවත්වයි. මෙම තරඟාවලීන් පැවැත්වීමෙන් අපේක්ෂිත අරමුණු වන්නේ තත්ත්වය, ඵලදායිතාව හා සේවාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා වන යහපත් පරිචයක් අනුගමනය කිරීම සඳහා සිසලුම රාජ්‍ය ආයතන දිරිමත් කිරීම, ජාතික දැක්ම හා සංවර්ධන වැඩසටහනට අනුගත වෙමින් ජාතික

සංවර්ධනයට ක්‍රියාශීලී ලෙස දායක වෙමින් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ ජීවන මට්ටම උසස් කරලීමේ ජාතික මෙහෙවරට රාජ්‍ය ආයතන යොමු කිරීම, ආදර්ශමත් රාජ්‍ය රායතන හා රාජ්‍ය සේවකයින් හඳුනාගැනීම හා ජාතික මට්ටමෙන් ඇගයීම, සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් භාවිතා කිරීමට ආයතන පුහුණු කිරීම මගින් " තිරසාර සංවර්ධනය හරහා අනාගත ගෝලීය අභියෝගයන්ට මුහුණ දීමට රාජ්‍ය ආයතන සුදානම් කිරීම සහ රාජ්‍ය ආයතන ශ්‍රේණිගත කිරීම මගින් ජනතාහිතවාදී ආයතන පද්ධතියක් බිහි කිරීම (ජාතික ඵලදායිතා ලේකම් කාර්යාලය, 2015: 2). ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල අතර පවත්වන තරඟවලින් ජයග්‍රහණය කළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල පහතින් දැක්වේ.

වගු අංක 10: ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල අතර පවත්වන ඵලදායිතා තරඟවලින් ජයග්‍රහණය කළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල

වර්ෂය	ප්‍රථම ස්ථානය ලැබූ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල	දෙවන ස්ථානය ලැබූ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල	තෙවන ස්ථානය ලැබූ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල	ස්වර්ණ සම්මත ලැබූ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල
2008/2009	දඹුල්ල	වැලිගම	මාස්පොත	
	පාත දුම්බර	ඔැදයට	මාතලේ	
			ඇල්ල	
			හාලිඇල	
			මැදිරිගිරිය	
			ගාල්ල	
			හපුතලේ	
2010/2011		මැද දුම්බර	දෙහිඹවිට	
		නාගොඩ	නාවුල	
		වලස්මුල්ල	මදුරවල	
		කිරින්ද පුහුල්වැල්ල	බොපෙ පොද්දල	
		බුක්කල	ගාල්ල	
		උකුවෙල	පලින්ද නුවර	
2012/2013	බුක්කල	නාවුල	මල්ලවපිටිය	
		හබරාදුව	පස්ගොඩ	
		ගාල්ල	වැලිපිටිය	
		ඉමදුව	රුවන්වැල්ල	
2014	කුවිවවෙලී	කොත්මලේ	පාදුක්ක	
	සෙවනගල	දික්වැල්ල	මල්ලවපිටිය	
		දොඩන්ගොඩ	කිරිල්ල	
			කළුතර	
2015	කොත්මලේ	කුලියාපිය	වාරියපොළ	සෙවනගල
	දිඹුලාගල	දික්වැල්ල	නුවරඑළිය	
	කුලියාපිය	දොඩන්ගොඩ	කොටපොල	
	දික්වැල්ල	මාස්පොත	ගනේවත්ත	

Source: www.productivity.lk

ඵලදායිතා ලේකම් කාර්යාලයේ කටයුතු ආකාර හතරක් ඔස්සේ සිදුවන අතර රාජ්‍ය අංශයේ මීට වසර පහකට ඉහත ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ තිබූ තත්ත්වයට වඩාඵලදායි බවක් අද තිබෙන බව කාර්යක්ෂම බව ගුණාත්මක බව යනාදිය වර්ධනය වී ඇත. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ සහ දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයේ ඵලදායිතා ලේකම් කාර්යාල නිලධාරීන් යොදවා ඇති අතර එක් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට නිලධාරීන් දෙදෙනෙක් යොදවා ඇත. එම නිසා බිම් මට්ටමට ඵලදායිතාව ගලායාම ගැටලුවක් නැත. දැනට ක්‍රියාත්මක කරන ලද ක්‍රමවේදවලට අමතරව තවත් නව්‍ය අංග එක් කළ යුතුය (රණවීර, 2015: 6). කෙසේවෙතත් අද වන විට ජාතික ඵලදායිතා ලේකම් කාර්යාලය යටතේ විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ඔස්සේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල කාර්යක්ෂමතාව වර්ධනය කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත. නමුදු, ඒවායේ යම් යම් දුර්වලතා ද, පවතී.

නිගමනය

රාජ්‍ය සේවය තුළ පැවතියා වූ දුර්වලතාවන් මග හරිමින් රාජ්‍ය සේවය තුළින් කාර්යක්ෂම හා ඵලදායි සේවාවක් සේවලාභීන් වෙත සැපයීමේ අපේක්ෂාවෙන් මෙම නව කළමනාකරණ විධික්‍රම හඳුන්වාදී ඇති බවත් මෙම විධික්‍රමයන් නිසි පරිදි භාවිතයට ගැනීම ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය සේවය බිම් මට්ටමේ ආයතනයක් වන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයෙන් සිදු වන බව නිගමනය කළ හැකිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

අත්තනායක, ඒ.එස්.කේ., 2012. *ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල කාර්යභාරය ඵලදායිතාව හා මහජන සම්බන්ධතා පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්*, පර්යේෂණ නිබන්ධනය, හොරණ: ශ්‍රී පාලි මණ්ඩපය.

අසංක, ජේ.එච්.පී., 2008. ආයතනික කළමනාකරණය සහ විධිමත් සන්නිවේදනය, හොරණ: ශ්‍රීපාලි මණ්ඩපය.

ගමගේ, ඒ.එම්., 1997. *ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුක්‍රම විකාශනය ආණ්ඩුක්‍රම විකාශනය*, මරදාන: රත්න පොත් ප්‍රකාශකයෝ.

චතුරිකා, ඩබ්.ඩී.එම්., සඳරේණු, එස්.එම්.එස්., දිනේෂ්, එම්., 2015. *රාජ්‍ය භාෂා ප්‍රතිපත්තියේ ක්‍රියාකාරීත්මක භාවය පිළිබඳ ඇගයුමක්*, රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ලිපි සමුච්චය, කැලණිය: දේශපාලන විද්‍යා ශිෂ්‍ය සංගමය.

දික්වැල්ල, ආර්., 2003. *ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන පරිපාලනය*, වරකාපොළ: ආර්ය ප්‍රකාශකයෝ.

දුලන්ජලි, අර්.එම්.ටී., ගුණසේකර, ටී.එම්.ටී.එච්., රත්නායක, 2015. *ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල සේවා සැපයීමේදී විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණයේ දායකත්වය*, රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ලිපි සමුච්චය, දේශපාලන විද්‍යා ශිෂ්‍ය සංගමය.

Information and communication teehnology Agency of sri Lanka, January:2011).
Government gives high priority Ict'the Cataiyast"Issue 10'

www.ehetuwa.ds.gov.lk
www.pallepola.ds.gov.lk